

Monumentnummer*: 532431

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 15 juli 2016
Kadaster deel/nr: 67354/143

Complexnummer

532424

Complexnaam

NHW-Lunet III

Woonplaats*

Utrecht

Gemeente*

Utrecht

Provincie*

Utrecht

Locatiennaam

Utrecht, Lunet III

Locatieomschrijving

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Utrecht	U			935
Utrecht	U			934
Tolsteeg	B			3288
Tolsteeg	B			3417
Tolsteeg	B			3419
Tolsteeg	B			3428
Utrecht	U			2184
Utrecht	U			2187
Utrecht	U			2196
Utrecht	U			2197

Rijksmonumentomschrijving**

Cluster 46. Nissenhut / Bunkerloods

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

NISSENHUT / BUNKERLOODS, als later toegevoegd onderdeel aan het in de eerste helft van de 19de eeuw gebouwde Lunet III te Utrecht Nissenhutten of boogloodsen zijn tijdens de Eerste Wereldoorlog uitgevonden door de Canadees P.N. Nissen en ze zijn vervolgens in verschillende varianten wereldwijd toegepast, ook voor niet militaire doeleinden. Nissenhutten zijn grotendeels geprefabriceerde, in hoofdzaak in ijzeren golfplaten, half-cilindervormige bouwwerken, die gemakkelijk te (de)monteren en te vervoeren zijn. Met name voor gebruik in militaire functies en (andere)(semi)permanente toepassingen hebben ze tot op heden een wereldwijd groot bereik gekregen. De kopse gevels zijn (later) nogal eens uitgevoerd in of ingevuld met andere materialen, zoals baksteen, beton en/of hout. Het exemplaar op Lunet III is mogelijk in de eerste helft van de 20ste eeuw geplaatst en kan worden beschouwd als een van de laatste toevoegingen aan het werk. De Nissenhut werd (en wordt) vermoedelijk benut als 'bunkerloods' (opslaggebouw / magazijn). De loods is in of rond 2014 gerestaureerd, waarbij een geheel nieuwe golfplaten dekking en nieuwe gevels zijn gerealiseerd.

Omschrijving

NISSENHUT / BUNKERLOODS, vermoedelijk uit de eerste helft van de 20ste eeuw, op Lunet III bij Utrecht. De Nissenhut is een eenlaags, uit metalen golfplaat vervaardigd bouwwerk met half rond dak, gebouwd op rechthoekige plattegrond (circa 4 x 5 m) en voor wat de beide kopse gevels betreft beëindigd door een betonnen wand. De westelijke hiervan gevel bevat rechts een toegangsopening met houten deur en links een vensteropening.

Waardering

De NISSENHUT / BUNKERLOODS op Lunet III is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden, als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.

* Architectuurhistorische waarden, in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op en is toegevoegd aan: a. het systeem van inundatie en accesverdediging (19de en 20ste eeuw).

Het betreft hier een voorbeeld van een gemakkelijk te (ver)plaatsen, grotendeels van ijzeren golfplaten vervaardigde hal van een type dat sinds de uitvinding ervan op vele plaatsen en in talrijke functies is toegepast.

* Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex.

* Het onderdeel is representatief omdat het een goed voorbeeld is van de toepassing van dit type hallen in een militaire functie.

* Het onderdeel is typologisch tamelijk gaaf bewaard omdat vorm en opslagfunctie nog goed herkenbaar en ook functioneel (kunnen) zijn, maar het kenmerkend oorspronkelijk bouw materiaal is (vrijwel) integraal vervangen.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militaire opslagplaats

Functie